

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

مشخصات لایحه:

دوره دوازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۲۳۵

شماره چاپ:

—

تاریخ چاپ:

—

مشخصات گزارش:

دفتر ارتباطات بخش عمومی

نوع گزارش:

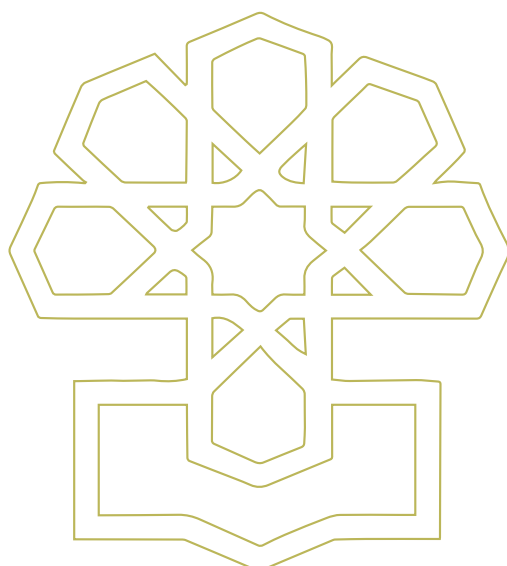
- طرح/لایحه
- راهبردی
- نظارتی

شماره مسلسل:

۲۳۰۲۰۱۶۸

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۸/۱۳

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور (۳): ارزیابی تبصره «۵»

محمد مهدی جعفری، علی سبحانی، محمد برزگر خسروی

چکیده

از جمله تفاوت‌هایی که لایحه سال ۱۴۰۴ با سال گذشته دارد، افزایش تعداد تبصره‌های بودجه و به دنبال آن تغییراتی است که در موضوع احکام تعدادی از تبصره‌ها رخ داده است. برخلاف لایحه سال گذشته که احکام مربوط به موضوع «بودجه» در تبصره (۳) عنوان شده بود، در سال جاری، تبصره (۵) لایحه بودجه به احکام موضوع «بودجه» پرداخته است. هر یک از این احکام به بخش‌های مهمی از مدیریت مالی و اجرایی کشور مربوط می‌شود که تأثیرات گسترده‌ای بر نحوه هزینه‌کرد اعتبارات بودجه و اجرای طرح‌های عمرانی، خدماتی و رفاهی کشور دارد. نظر به اهمیت این تبصره که برخی از موضوعات مطروح در آن جزو مسائل مورد توجه در برنامه هفتم پیشرفت نیز بوده است، ارائه تصویر کارشناسی از بندهای آن، می‌تواند ابعاد تأثیر احکام این تبصره را تبیین نماید. شایان ذکر است که ریشه برخی از مشکلات مهم اقتصادی نظیر نرخ‌های تورم بالا و رشدهای اقتصادی نوسانی در سیاست‌گذاری مالی دولت‌ها بوده است. اصلاح سیاست‌گذاری مالی دولت، ممکن نخواهد بود جز با اصلاح ساختار بودجه کشور؛ یکی از مسیرهای اصلاح ساختار بودجه، مسائلی است که لازم است در احکام مربوط به موضوع «بودجه» به آن‌ها پرداخته شود. در ادامه گزارش به بررسی و تحلیل هر یک از این احکام، پیشنهادات کارشناسی مرتبط با آن‌ها و نحوه تأثیر این احکام بر سیاست‌گذاری مالی دولت، پرداخته شده است.

سید عباس پرهیزکاری (ناظر علمی)؛ سمیرا صادقی عسکری (صفحه‌آرا)

بودجه، پیش‌بینی دولت از مخارج عمومی در یک سال مالی و نحوه تأمین این مخارج از محل منابع عمومی است. البته امروزه، بودجه کارکردهای دیگری نیز دارد که از جمله آن‌ها تنظیم سیاست‌گذاری مالی دولت و نقش آن در اجرای برنامه‌های میان‌مدت پنج‌ساله پیشرفت است.

درواقع لازم است جهت نیل به اهداف برنامه‌های پنج‌ساله، بودجه‌های سنواری برشی از برنامه‌های پنج‌ساله باشند. اهداف مهمی نظیر نرخ‌های تورم‌های تک‌رقمی، رشد اقتصادی پایدار، افزایش اشتغال و موارد مشابه که دولت‌ها به دنبال تحقق آن هستند، ارتباط تنگاتنگی با سیاست‌گذاری مالی دولت دارد. لذا مهم است که بودجه به‌طور دقیق مورد ارزیابی قرار گیرد و نقاط ضعف و قوت آن احصاء شود. لازمه چنین کار کارشناسی، شناخت دقیق بودجه است. بودجه دارای جداول کلان و احکام تبصره‌ها است. بنابراین علاوه بر ارقام جداول کلان منابع و مصارف دولت که در لایحه بودجه، تهیه و تدوین می‌شوند، تبصره‌های بودجه نیز از اهمیت بسیار زیادی برخوردار هستند. در این تبصره‌ها موضوعاتی مهمی که به مدیریت مالی و اجرایی کشور مربوط می‌شود و بر منابع و مصارف دولت، اثرگذار است، مطرح می‌گردد. لذا بررسی نحوه اثرگذاری بودجه بر متغیرهای کلان اقتصادی، محدود به بررسی ارقام منابع و مصارف دولت نیست. شناخت کامل بودجه و پیش‌بینی از نمای اقتصاد کشور در سالی که قرار است، بودجه، اجرا شود، با بررسی همزمان جداول کلان و تبصره‌ها امکان‌پذیر است.

حال که به‌طور کلی اهمیت بودجه و اجزای آن مورد بررسی قرار گرفت، لازم است به‌طور خاص به بودجه سال ۱۴۰۴ پرداخته شود. لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ مشابه سال گذشته در دو مرحله تقدیم مجلس شورای اسلامی، خواهد شد. بخش اول لایحه شامل احکام تبصره‌های ماده واحده و ارقام کلان بودجه در موعد قانونی مقرر خود اول آبان ماه به مجلس شورای اسلامی ارسال شد. بر اساس لایحه سال جاری، در مجموع بودجه از ۱۷ تبصره تشکیل شده است. هر یک از این تبصره‌ها به موضوعات مهمی نظیر مالیات و عوارض، تأمین مالی داخلی و خارجی، نفت و روابط مالی آن با دولت، صنعت، معدن و ارتباطات، امور قضائی، انتظامی و دفاعی، آب و کشاورزی، نظام اداری، فرهنگ، سلامت، آموزش و... پرداخته است. تبصره (۵) که موضوع گزارش حاضر است، به‌طور خاص به احکام موضوع «بودجه» پرداخته است. از جمله موضوعاتی که در این تبصره به آن‌ها پرداخته شده است، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد.

■ اجازه به سازمان برنامه برای تخصیص ۴۵ درصد از اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای سال ۱۴۰۴ به‌صورت اعتبار الکترونیک با اولویت برنامه‌های خدمات‌درمانی، خدمات حمایتی و بیمه‌های اجتماعی، طرح‌های عمرانی وزارت نیرو و راه و شهرسازی در قالب پرداخت نقدی، واگذاری اوراق مالی و اوراق گام

■ تکلیف به‌تمامی صندوق‌های بازنشستگی به‌منظور ثبت تمامی اطلاعات صندوق و شرکت‌های تابعه در سامانه جامع بودجه مستقر در سازمان برنامه

■ مجوز به شورای برنامه ریزی استان مبنی بر برداشت سهم امور پژوهشی از اعتبارات تخصیص یافته به دستگاه‌های اجرایی از سرجمع اعتبارات استان و هزینه‌کرد بر اساس اولویت‌های پژوهشی مصوب و نیازهای استان

■ تمدید مدت ناظرین اجرایی تا پایان سال دوم برنامه (اصلاح حکم برنامه هفتم).

در این گزارش جهت ارائه راهکارها و پیشنهادات کارشناسی در هنگام بررسی لایحه بودجه در مجلس شورای اسلامی، به ارزیابی احکام لایحه بودجه و پیشنهادات اصلاحی ناظر به آن‌ها پرداخته می‌شود. در جدول زیر علاوه بر نشانی و متن حکم در لایحه بودجه ۱۴۰۴، اظهارنظر کارشناسی و متن پیشنهادی جایگزین متناظر ارائه شده است:

آدرس حکم	متن حکم	اظهار نظر کارشناسی	متن پیشنهادی
تبصره (۵) بند «الف»	<p>تعیین دستگاه اجرایی ردیف‌های متفرقه مندرج در جدول (۹) این قانون که فاقد دستگاه اجرایی مشخص هستند، متناسب با موضوع ردیف و شرح وظایف مصوب دستگاه‌ها به عهده سازمان برنامه و بودجه کشور می‌باشد.</p>	<p>ردیف‌های متفرقه مندرج در جدول (۹) بودجه مواردی هستند که دارای ماهیت موقتی بوده یا به لحاظ نوع هزینه دستگاه مشخص نمی‌پذیرد مانند پرداخت هزینه سود اوراق بدهی دولت که متعلق به کل دولت بوده و قابل توزیع بین دستگاه‌های جدول (۷) نیست.</p> <p>غالباً در لوایح و قوانین بودجه ردیف‌های متعددی در جدول (۹) متفرقه وجود دارد که قابل انتقال به دستگاه‌های مشخص در جدول (۷) می‌باشد اما تحت عناوینی کلی بدون تعیین دستگاه مجری مشخص در جدول (۹) درج می‌شوند. انتظار می‌رود در لایحه بودجه دولت دستگاه‌های مجری ردیف‌های متفرقه تا حد امکان روشن باشد. همچنین اعتبارات عمرانی مندرج در جدول (۹) می‌بایست مانند مصارف عمرانی جدول (۷) در پیوست «۱» نوشته شده و تشریح گردد.</p> <p>ارائه مجوز به سازمان برنامه و بودجه برای تعیین دستگاه اجرایی ردیف‌های متفرقه به معنای افزایش قدرت تخصیص صلاحیتی سازمان برنامه بوده و بخشی از اعتبارات قانون بودجه بدون تعیین محل مصرف به تشخیص سازمان هزینه می‌گردد. این موضوع سبب خواهد شد بخش بزرگتری از اعتبارات لایحه بودجه بدون تعیین دستگاه به جدول (۹) منتقل شود تا پس از تصویب قانون بودجه توسط مجلس، در حین اجرای بودجه از محل اعتبارات ردیف‌های متفرقه به طرح‌ها و برنامه‌های به صلاحیت سازمان تخصیص داده شود.</p> <p>انتقال صلاحیت مجلس در تصویب بودجه دستگاه‌ها به سازمان برنامه و بودجه، از طریق تعیین دستگاه اجرایی ردیف‌های متفرقه مندرج در جدول (۹) این قانون که فاقد دستگاه اجرایی مشخص هستند، در مواردی که چنین تعیینی به ترمیم این بند، متناسب با موضوع ردیف و شرح وظایف مصوب دستگاه‌ها ممکن است، خلاف اصول ۸۵ و ۵۲ قانون اساسی است.</p> <p>با توجه به توضیحات فوق حذف بند مذکور پیشنهاد می‌گردد.</p>	حذف
تبصره (۵) بند «ب»	<p>جابه‌جایی اعتبار هر یک از دستگاه‌های اجرایی از اعتبارات هزینه‌ای به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با پیشنهاد دستگاه اجرایی و تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور و برای طرح‌های مصوب خود حداکثر تا ۱۰ درصد اعتبار هزینه‌ای، مجاز است.</p>	<p>در سال‌های اخیر بار مالی هزینه‌های جاری (اعتبارات هزینه‌ای) اثر منفی بر عملکرد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (طرح‌های عمرانی) گذاشته است. در این راستا افزایش اختیار عمل دستگاه‌های اجرایی که خود تمایل به مصرف اعتبارات هزینه‌ای در طرح‌های عمرانی دارند مثبت ارزیابی می‌شود.</p> <p>اجازه دادن برای جابه‌جایی اعتبار هر یک از دستگاه‌های اجرایی از اعتبارات هزینه‌ای به اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، به دلیل ماهیت غیربودجه‌ای، مغایر اصل پنجاه و دوم قانون اساسی است که طبق بند الف ماده ۱۳ قانون برنامه، ممنوع است. این امر (جابه‌جایی ارقام بودجه) ناظر بر اجرای بودجه است و باید در قالب تغییر در ارقام قانون بودجه (و نه اجازه عام برای تغییر اعتبارات مصوب) پیگیری شود که در قوانین (از جمله قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت)، چنین اجازه‌ای مبتنی بر اصل انعطاف‌پذیری بودجه، داده شده است و به نظر، نیازی به اعطای اختیار بیشتر نیست. حداقل باید برای چنین اجازه‌ای، حداقل و حداکثری تعیین شود تا صلاحیت انحصاری مجلس در تصویب بودجه، مختل نشود تا با اصول ۵۲ و ۸۵ مغایرتی نداشته باشد.</p> <p>ضمن اینکه اجازه موضوع این جز، موجب اختلال در نظارت بر اجرای بودجه توسط دیوان محاسبات نیز خواهد شد که با اصل ۵۵ قانون اساسی مغایر به نظر می‌رسد.</p>	جابه‌جایی اعتبار هر یک از دستگاه‌های اجرایی از اعتبارات هزینه‌ای به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با پیشنهاد دستگاه اجرایی و تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور و برای طرح‌های مصوب خود مجاز است.

متن پیشنهادی	اظهارنظر کارشناسی	متن حکم	آدرس حکم
موافق مشروط	<p>با توجه به اینکه زمان‌بندی دریافت منابع و پرداخت مصارف بودجه در طول سال هموار نیست، مدیریت جریان نقدی درون‌سالی دولت توسط سازمان برنامه و خزانه‌داری کل کشور در اجرای صعیح قانون بودجه و کیفیت برنامه‌ریزی مالی و عملیاتی دستگاه‌های اجرایی از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. یکی از مسائل مرتبط با مدیریت جریان نقدی دولت، رسوب منابع نزد دستگاه‌های اجرایی است. به‌بیان‌دیگر، اعتباراتی که دستگاه‌های اجرایی انگیزه دارند هر چه زودتر در اوایل سال دریافت کنند، گاهاً مدت زیادی بدون هزینه‌کرد در سپرده آن باقی می‌ماند در حالی که دولت برای پرداخت مصارف ضروری در برخی از مقاطع سال با کمبود منابع نقد مواجه است. به همین جهت در این حکم سازکاری طراحی شده‌است که تخصیص اعتبارات دستگاه‌های اجرایی به‌جای شیوه سابقاً نقدی (ریالی)، در قالب اعتبار الکترونیکی صورت می‌پذیرد و دستگاه‌های اجرایی منابع نقد نزد خود نگهداری نخواهند کرد. بر این اساس حکم پیشنهادی گام مثبتی در راستای انضباط مالی دولت ارزیابی شده و تصویب آن با اعمال اصلاحاتی پیشنهاد می‌شود.</p> <p>در خصوص ماهیت بودجه‌ای داشتن این بند، شائبه وجود دارد زیرا اثر مستقیم بر منابع و مصارف بودجه ندارد؛ لذا مغایر اصل ۵۲ به نظر می‌رسد و طبق بند الف ماده ۱۳ قانون برنامه، درج چنین حکمی در بودجه، ممنوع است. اجازه اجرای جزء ۱ بند ب ماده ۱۳ قانون برنامه، با قید «تا ۴۵ درصد اعتبارات فقط هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای» (نه کلیه اعتبارات و آن هم حداکثر ۴۵ درصد)، به‌منزله اصلاح قانون برنامه است؛ لذا این امر طبق بند الف ماده ۱۳ قانون برنامه، ممنوع است. همچنین به تصریح جزء ۱ مزبور و جزء ۲ بند الف ماده واحده قانون برخی احکام مربوط به اصلاح ساختار بودجه کل کشور^۱ باید پرداخت به ذینفع نهایی صورت گیرد که در این بند، به‌جای آن بر مطلق ذینفع بودن تصریح شده‌است.</p> <p>اطلاق دادن اولویت پرداخت توسط خزانه نسبت به سایر تخصیص‌ها، در مواردی که بر اساس قوانین، اولویت پرداخت دیگری وجود دارد به‌منزله اصلاح آن قوانین بوده که طبق بند الف ماده ۱۳ قانون برنامه، ممنوع است.</p> <p>اوراق مالی اسلامی، به‌دلیل عدم تعریف قانونی و تعیین حدود و ثغور آن توسط مقنن، دارای ابهام است. پیشنهاد می‌شود برای مشخص شدن قواعد حاکم بر این اوراق، این اوراق به بند (ب) ماده ۱۰ قانون برنامه^۲ ارجاع داده شوند.</p>	<p>در اجرای جزء (۱) بند (ب) ماده (۱۳) قانون برنامه هفتم پیشرفت، سازمان برنامه و بودجه کشور مجاز است تا چهل و پنج (۴۵٪) درصد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سال ۱۴۰۴ را با اولویت برنامه‌های خدمات‌درمانی، خدمات حمایتی و بیمه‌های اجتماعی از جمله بیمه سلامت و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارتخانه‌های نیرو، راه و شهرسازی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دستگاه‌های تابعه و برنامه خدمات دولت هوشمند را به‌صورت اعتبار الکترونیکی تخصیص دهد. تخصیص اعتبار الکترونیکی در قالب نقدی و یا واگذاری اوراق مالی اسلامی و اوراق گام انجام می‌پذیرد. دستگاه اجرایی مربوطه مکلف است خرید خدمت یا کالا را در سقف اعتبارات مصوب و با رعایت قوانین و مقررات و مطابق دستورالعمل و شناسه‌گذاری ابلاغی، از طریق انتقال اعتبار به ارائه‌دهندگان کالا و خدمت انجام دهد.</p>	تبصره (۵) بند «پ»

۱. ۲- استقرار کامل نظام پرداخت به ذی نفع نهائی و ممنوعیت هرگونه پرداخت به غیرذی نفع نهائی با رعایت ملاحظات نظامی و امنیتی.

۲. ب- به‌منظور تعیین تکلیف و بازپرداخت بدهی دولت و شرکتهای دولتی به شبکه بانکی:

(۱) معادل طلب حسابرسی‌شده مؤسسات اعتباری از دولت و شرکتهای دولتی، اوراق مالی اسلامی با سررسید حداکثر پنج‌سال در اختیار مؤسسات اعتباری طلبکار قرار می‌گیرد. اوراق مالی اسلامی مربوط به بدهی دولت توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) و اوراق مالی اسلامی مربوط به بدهی شرکتهای دولتی توسط شرکت دولتی بدهکار منتشر و تضمین می‌شود. این اوراق حداکثر ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، باید به مؤسسات اعتباری تحویل شود. مسؤولیت اجرای این بند حسب مورد بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس مجمع عمومی شرکت دولتی بدهکار است. اوراق مذکور مشمول ماده (۲۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران است. همچنین این اوراق با بدهی فعلی دولت یا شرکتهای دولتی به مؤسسه اعتباری، جایگزین و معادل آن از بدهی دولت یا شرکت دولتی که در دفاتر آن مؤسسه اعتباری ثبت شده، کسر می‌گردد. فقط سود اوراق مذکور حسب مورد در بودجه سنواتی دولت یا شرکت دولتی بدهکار پیش‌بینی می‌شود.

(۲) اوراق مالی اسلامی موضوع این بند دارای سودبرگ (کوپن سود) بوده و سود آنها به ترتیبی که در جزء (۳) آمده است، پرداخت می‌شود. نرخ سود این اوراق معادل نرخ سود مصوب هیأت عالی بانک مرکزی برای سپرده بلندمدت بانکی است.

(۳) سود اوراق مالی اسلامی مربوط به بدهی دولت توسط خزانه و سود اوراق مالی اسلامی مربوط به بدهی شرکتهای دولتی توسط شرکت دولتی بدهکار پرداخت می‌شود. خزانه‌داری کل کشور مکلف است در صورتی که شرکت دولتی بدهکار تا ۴۸ ساعت قبل از زمان پرداخت سود، سود اوراق را پرداخت نکند، معادل مبلغ مزبور را از حسابه‌های شرکت مورد نظر نزد خزانه^۳ داری کل کشور، برداشت و به‌حساب مؤسسه اعتباری دارنده اوراق واریز کند. همچنین بانک مرکزی مکلف است در صورتی که سود اوراق مربوط به بدهی دولت تا ۴۸ ساعت قبل از سررسید سودبرگ (کوپن سود) توسط خزانه پرداخت نشود، معادل مبلغ مزبور را از حساب خزانه نزد بانک مرکزی برداشت و به حساب مؤسسه اعتباری دارنده آن اوراق واریز کند.

(۴) اوراق مالی اسلامی موضوع این بند صرفاً قابل مبادله بین مؤسسات اعتباری با یکدیگر و با بانک مرکزی است و قابل واگذاری به دیگران نمی‌باشد و حسب مورد توسط دولت یا شرکت دولتی منتشرکننده تا پایان برنامه بازخرید یا با اوراق مالی اسلامی جدید جایگزین می‌شود.

(۵) بانک مرکزی مجاز است اوراق مزبور را با اعمال ضریب توثیق که توسط هیأت عالی بانک مرکزی تعیین می‌شود، به عنوان وثیقه بپذیرد.

(۶) از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، هرگونه استفاده دولت و شرکتهای دولتی از منابع شبکه بانکی باید در قالب تحویل اوراق مالی اسلامی قابل معامله در بازار سرمایه به مؤسسات اعتباری صورت گیرد.

تبصره - عقود مورد استفاده برای انتشار اوراق مالی اسلامی موضوع این بند (اصل و سود) باید به تأیید شورای فقهی بانک مرکزی برسد.

سقف اوراق موضوع این بند دو میلیون و پانصد هزار میلیارد (۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال است که حداقل یک میلیون میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال آن توسط دولت و مابقی توسط شرکتهای دولتی منتشرشده و در اختیار مؤسسات اعتباری قرار می‌گیرد. سهم هر یک از شرکتهای دولتی و هر مؤسسه اعتباری از این اوراق، توسط کارگروهی مرکب از رئیس سازمان، وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس کل بانک مرکزی حداکثر یک‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون تعیین می‌شود.

متن پیشنهادی	اظهار نظر کارشناسی	متن حکم	آدرس حکم
	<p>باید عنوان کامل اوراق گام، یعنی اوراق گواهی اعتبار مولد (گام) درج شود.</p> <p>اعطای صلاحیت تصویب به شورای اقتصاد در ذیل این بند، مغایر با اصول ۶۰ و ۱۳۸ قانون اساسی به نظر می‌رسد. تجویز مداخله شورای اقتصاد در امور اجرایی و یا مقررات‌گذاری و بودجه‌ای، به ترتیب، با اصول شصت، یکصدوسی و هشت و یکصدویست و شش قانون اساسی مغایر است؛ زیرا این شورا دارای اعضای غیر از رئیس‌جمهور و وزیران است. شورای اقتصاد یکی از شوراهای عالی اداری است که طبق ماده (۲) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰، به منظور هدایت و هماهنگ کردن امور اقتصادی کشور، با وظایف مقرر در ماده (۳) این قانون تشکیل شد. در حال حاضر با توجه به قوانین مختلف اعضای این شورا عبارتند از:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. رئیس‌جمهور (رئیس‌شورا)، ۲. وزیر امور اقتصادی و دارایی، ۳. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ۴. وزیر جهاد کشاورزی، ۵. رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور (عضو غیر وزیر)، ۶. رئیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (عضو غیر وزیر)، البته در جلسات این شورا بر حسب ضرورت سایر وزیران نیز شرکت خواهند کرد. ۷. وزیر نفت (حکم ماده (۱۲) قانون وزارت نفت مصوب ۱۳۹۱/۲/۱۹)؛ ۸ و ۹. مطابق ذیل بند «ب» ماده (۹۱) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون به‌عنوان عضو رسمی به ترکیب اعضای شورای اقتصاد اضافه گردیدند. بنابراین مجموع اعضای غیر وزیر این شورا به چهار نفر افزایش یافته است. <p>همچنین به موجب جزء «۲» بند «ب» ماده (۱) «قانون عضویت و لغو عضویت نمایندگان مجلس شورای اسلامی در برخی از شوراهای عالی، شوراها، مجامع و سایر هیئت‌ها» مصوب ۱۳۹۳ نیز دو نماینده ناظر به عضویت شورای اقتصاد موضوع ماده (۲) قانون برنامه و بودجه کشور اضافه شده‌اند که البته قید «ناظر» در این قانون رافع ایراد احتمالی است. به علاوه بر اساس تبصره ماده ۵۱ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، ۱ معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور به اعضای شورای اقتصاد افزوده شده است.</p> <p>با توجه به شکل شورایی شورای اقتصاد، همه اعضای این شورا در تصمیم‌گیری‌های آن شورا صلاحیت تصمیم‌گیری دارند و مهمتر اینکه به تصریح ماده (۲) قانون برنامه و بودجه کشور، شورای اقتصاد باید به ریاست رئیس‌جمهور (که در بازنگری سال ۱۳۶۸ قانون اساسی دارای صلاحیت‌های نخست‌وزیر شد) تشکیل شود. البته مشخص نیست که آیا این ریاست به معنای لزوم تأیید مصوبات این شورا توسط رئیس‌جمهور خواهد بود یا اینکه رئیس‌جمهور صرفاً ریاست اداری دارد.</p>	<p>ذی‌نفعان مجازند در «سامانه مربوطه» نسبت به انتقال اعتبار حسب مورد به سایر اشخاص و یا درخواست پرداخت به نام خود اقدام کنند. پرداخت نقدی و یا واگذاری اوراق به ذی‌نفعان پس از ثبت در سامانه، نیاز به تخصیص مجدد سازمان نداشته و خزانه‌داری کل کشور موظف به اقدام با اولویت نسبت به سایر تخصیص‌ها است.</p> <p>کلیه اسناد الکترونیکی حاصل از این عملیات به‌منزله اسناد معتبر مالی محسوب و جایگزین روش‌های دیگر می‌شود. دستگاه‌های اجرایی مکلف به ثبت حسابداری دریافت و پرداخت اعتبار الکترونیکی با هماهنگی خزانه‌داری کل کشور می‌باشند. مسئولیت صحت اسناد این بند بر عهده بالاترین مقام دستگاه اجرایی است. صرفاً اقلام حقوقی که در قوانین دائمی صراحتاً با ذکر واژه حقوق ثابت تصریح شده است، در احکام کارگزینی قابل لحاظ به‌عنوان حقوق ثابت می‌باشند.</p> <p>دستورالعمل اجرایی این بند به پیشنهاد سازمان و با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. سازمان بورس و اوراق‌بهادار مکلف به همکاری و اجرای مصوبات شورای اقتصاد خواهد بود.</p>	

۱. تبصره - در راستای اجرای این مأموریت و شتاب‌دهی به اقتصاد دانش بنیان در کشور، معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور به اعضای شورای اقتصاد افزوده می‌شود.

متن پیشنهادی	اظهار نظر کارشناسی	متن حکم	آدرس حکم
<p>موافق مشروط</p>	<p>از الزامات اولیه رصد و پایش صندوق‌های بازنشستگی و شرکت‌های تابعه جهت طراحی اقدامات مقتضی با هدف بهبود حاکمیت در آن‌ها، موضوع انتشار عمومی و شفاف اطلاعات به‌روز و جامع است. بر اساس دستورالعمل‌های حکمرانی خوب اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ISSA)^۱ صندوق‌های بازنشستگی مکلف به انتشار شفاف و بروز اطلاعات هستند متأسفانه علی‌رغم اهمیت بالای این موضوع شاهد نواقص زیادی هستیم؛ از این‌رو حکم حاضر، حرکت مثبتی تلقی می‌گردد. هر چند این موضوع پیش‌تر در بند ۵ تبصره (۲۰) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ نیز اشاره شده بود که متأسفانه در اجرا ناکام باقی‌ماند. به نظر می‌رسد، تدقیق حکم حاضر می‌تواند از بروز نتیجه مشابه جلوگیری نماید. از این حیث پیشنهاد می‌گردد:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ارقام اطلاعاتی که انتشار آن بر صندوق‌ها لازم است، مشخص گردد. تعیین ارقام اطلاعاتی شرکت‌ها، ماهیت تقنین دارد و تفویض آن به شیوه نامه اجرایی ثبت اطلاعات ابلاغی سازمان، با اصل ۸۵ مغایر به نظر می‌رسد. این موارد علاوه بر گزارش‌های ارزیابی اکچوئری صندوق‌ها و جامعه تحت پوشش آن‌ها باید شامل صورت‌های مالی و گزارش‌های عملکرد سرمایه‌گذاری‌ها با سناریوهای ریسک مختلف، حاکمیت و مدیریت (ناظر بر اطلاعات، سابقه و صلاحیت هیئت‌امنا، و مدیران مجموعه) باشد. ■ بر به‌روزرسانی اطلاعات پیشین و نشر به‌روز اطلاعات آتی تأکید گردد. ■ به ضمانت‌های اجرایی این حوزه توجه شود. ■ نشر عمومی اطلاعات برای تمامی ذی‌نفعان در چارچوب قوانین مدنظر قرار گیرد. <p>همچنین شایان‌ذکر است در خصوص سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح ثبت برخی اطلاعات از جمله کارکنان، سوابق، و غیره با توجه به ماهیت امنیتی اطلاعات، تابع موافقت ستاد کل نیروهای مسلح است. بنابراین در بسیاری از موارد ممکن است ستاد کل با ثبت این اطلاعات موافقت نکند. در واقع ارائه اطلاعات فرابودجه‌ای از سوی صندوق‌ها و شرکت‌های وابسته به آن‌ها بدون موافقت ستاد کل نیروهای مسلح امکان‌پذیر نخواهد بود. موضوع دیگر مربوط به ثبت اطلاعات شرکت‌ها است. با توجه به اینکه بسیاری از شرکت‌ها ممکن است ذیل سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح نباشند و این سازمان به‌صورت قراردادی با آن‌ها همکاری داشته‌باشد، ثبت اطلاعات این شرکت‌ها از سوی صندوق‌ها ممکن است میسر نباشد و با مخالفت این شرکت‌ها روبه‌رو شده و یا اینکه ثبت اطلاعات شرکت‌ها مشروط به قوانین دیگری باشد.</p>	<p>تمامی صندوق‌های بازنشستگی از جمله صندوق بازنشستگی کشوری، سازمان تأمین اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی مکلف‌اند اطلاعات صندوق و شرکت‌های تابعه و وابسته کنترلی خود را به‌صورت سه ماه یکبار در سامانه جامع بودجه مستقر در سازمان برنامه و بودجه کشور ثبت نمایند. سازمان مکلف است شیوه‌نامه اجرایی نحوه ثبت اطلاعات را حداکثر تا پایان خردادماه سال ۱۴۰۴ ابلاغ نماید.</p>	<p>تبصره (۵) بند «ت»</p>

متن پیشنهادی	اظهارنظر کارشناسی	متن حکم	آدرس حکم
	<p>در خصوص ماهیت بودجه‌ای داشتن این بند، شائبه وجود دارد زیرا اثر مستقیم بر منابع و مصارف بودجه ندارد؛ لذا مغایر اصل ۵۲ به نظر می‌رسد و طبق بند الف ماده ۱۳ قانون برنامه، درج چنین حکمی در بودجه، ممنوع است. در خصوص ارائه اطلاعات توسط صندوق‌های بازنشستگی، بندهای ۱ و ۵ ماده ۶ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی،^۱ احکامی را مقرر کرده است و مشخص نیست که آن مواد چه کاستی ای داشته است که نیاز به وضع قانون جدید سالانه در بودجه باشد.</p> <p>ملاحظات حقوقی متعددی در خصوص مفاد این بند قابل طرح است که از اجرای ناقص آن پیشگیری می‌کند و یا از ایرادهای قانون اساسی آن می‌کاهد. از جمله اینک:</p> <p>۱. ضرورت داشتن ضمانت اجرای متناسب و بازدارنده: همانند حکم مقرر در تبصره ۴ ماده ۶ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی^۲</p> <p>۲. توجه به ملاحظات ناظر طبقه بندی اطلاعات: همانند حکم مقرر در تبصره ۸ ماده ۶ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی^۳</p> <p>۳. عدم شمول حکم نسبت به اشخاصی که مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری هستند بر اساس رویه شورای نگهبان</p> <p>۴. لزوم ارائه تعریف از اصطلاحات تابعه و وابسته</p> <p>۵. تصریح بر اشخاصی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است</p>		

۱. ماده ۶ - به منظور تسهیل حضور بخشهای غیردولتی، خصوصی و تعاونی در فعالیتهای اقتصادی و برقراری رقابت سالم و ایجاد امنیت برای سرمایه این بخشها مقرر می‌گردد:

۱ - اشخاص حقوقی: مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی، نهادهای نظامی و انتظامی کشور، سازمانها و مؤسسات خیریه کشور، نهادهای سازمانهای وقفی و بقاع متبرکه، کلیه صندوقهای بازنشستگی اعم از کشوری و لشکری، نظیر صندوقهای بازنشستگی وابسته به دستگاههای اجرایی و وابسته به دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است و نهادهای انقلاب اسلامی و کلیه شرکتهای تابعه و وابسته آنها که قانوناً مجوز فعالیت اقتصادی را دارند، می‌توانند در بازار تولید کالا و خدمات فعالیت داشته باشند مگر آنکه فعالیت آنها موجب اخلاف در رقابت گردد. این اشخاص موظفند گزارش مجموع مالکیت مستقیم و غیرمستقیم کلیه شرکتهای تابعه و وابسته خود را در هر بازار تولید کالا و خدمات هر شش ماه یک بار به شورای رقابت ارسال کنند. عدم ارائه اطلاعات و یا خلاف واقع بودن آن توسط نهادهای و مؤسسات مذکور مشمول حکم ماده (۷۲) این قانون است.

۲ - اشخاص حقوقی بند (۱) این ماده و شرکتهای تابعه و وابسته آنها حق مالکیت مستقیم و غیرمستقیم مجموعاً حداکثر تا چهل درصد (۴۰٪) سهم بازار هر کالا و یا خدمت را دارند. ...

۵ - اشخاص حقوقی ذیل مکلفند به صورت سالانه فهرست کامل کلیه شرکتهای اعم از تعاونی، سهامی خاص، سهامی عام و مسؤلیت محدود و بنگاههای اقتصادی و مؤسسات متعلق به خود را اعم از تابعه و وابسته یا با هر میزان از تملک سهام که به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم در مالکیت و یا مدیریت (کنترلی و یا غیرکنترلی) آنها قرار دارند به سازمان بورس و اوراق بهادار اعلام کنند:

الف - مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱/۶/۱۳۶۶ و قرارگاههای سازندگی

ب - نهادهای نظامی و انتظامی کشور و بنیادهای تعاون وابسته به آنها

ج - سازمانها و مؤسسات خیریه کشور

د - نهادهای و مؤسسات وقفی و آستانهای مقدس و بقاع متبرکه در صورت عدم مغایرت با وقفنامه شرعی یا قانونی خود

ه- کلیه صندوقهای بازنشستگی اعم از کشوری و لشکری شامل صندوقهای بازنشستگی وابسته به دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه و وابسته به دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اعم از اینکه قانون خاص خود را دارند و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت می‌کنند از قبیل صندوق بازنشستگی و پس انداز و رفاه کارکنان صنعت نفت، صندوق حمایت و بازنشستگی آینده ساز، سازمان بازنشستگی شهرداری تهران، صندوق بازنشستگی، وظیفه، از کارافتادگی و پس انداز کارکنان بانکها، صندوق بازنشستگی کارکنان صدا و سیما، صندوق بازنشستگی شرکت ملی صنایع مس، صندوق بازنشستگی کارکنان فولاد، صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان و روستاییان و عشایر، صندوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمین سازمان بنادر و دریانوردی، مؤسسه صندوق پس انداز کارکنان راه آهن جمهوری اسلامی ایران و - بنیادهای انقلاب اسلامی، مؤسسات و سایر اشخاص حقوقی که زیر نظر ولی فقیه اداره می‌شوند.

اشخاص حقوقی مذکور و کلیه شرکتهای و بنگاههای اقتصادی و مؤسسات تابعه و وابسته به آنها مکلفند به صورت سالانه و حداکثر تا شش ماه پس از اتمام سال مالی مندرج در اساسنامه رسمی آنها نسبت به ارائه اطلاعات کامل مالی و صورتهای مالی حسابرسی شده خود شامل ترازنامه، صورت سود و زیان، صورت جریان وجه نقد و حساب مورد صورتهای مالی تلفیقی حسابرسی شده و همچنین تغییرات اعضای هیأت مدیره را به سازمان بورس و اوراق بهادار مطابق قوانین و مقررات مربوط اعلام کنند. کلیه مشمولین این بند موظفند در صورت لزوم نسبت به مطابقت ساختار و شیوه گزارشگری مالی برابر قوانین و مقررات بازار سرمایه اقدام کنند. سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است در صورت درخواست شورای رقابت، گزارشهای مالی مربوطه را ارائه کند.

۲. تبصره ۴ (اصلاحی) (۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - اشخاص حقوقی موضوع صدر این بند و اجزای آن و شرکتهای و بنگاههای اقتصادی تابعه و وابسته به آنها در صورت تخلف از تکالیف مقرر در این ماده به صورت تضامنی در اجرای احکام این ماده مسؤلیت دارند. سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است اشخاص حقوقی مذکور را در صورت تخلف و یا عدم انجام تکالیف قانونی از سوی هر یک از شرکتهای و بنگاههای اقتصادی تابعه و وابسته به آنها، مطابق احکام و اجزاء و ترتیبات مقرر در ماده (۱۴) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید بورس مصوب ۲۵/۹/۱۳۸۸ جریمه کند.

۳. تبصره ۸ (الحاقی) (۱۳۹۸/۰۳/۲۸) - اشخاص مذکور در این بند که برای انجام مأموریت های خاص حاکمیتی بر اساس مجوزهای قانونی تشکیل شده اند و افشای اطلاعات اقتصادی آنها دارای طبقه بندی می باشد، با تأیید شورای عالی امنیت ملی مشمول حکم این بند نمی باشند.

آدرس حکم	متن حکم	اظهار نظر کارشناسی	متن پیشنهادی
تبصره (۵) بند «ث»	<p>در راستای اجرای ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مبنی بر اختصاص یک درصد (۱٪) از اعتبارات هزینه‌ای تخصیص یافته به دستگاه‌های اجرایی (به استثنای فصول ۱ و ۵ و ۷) به امور پژوهشی و توسعه فناوری، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مجاز است اعتبارات موضوع این ماده را از سرجمع اعتبارات هزینه‌ای استان مندرج در جدول شماره (۱۰) این قانون کسر کند و با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی استانی و بر اساس اولویت‌ها و سیاست‌های پژوهشی مصوب و نیازهای استان و در چهارچوب دستورالعمل ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور که با هماهنگی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین می‌شود، برای امور پژوهشی و توسعه فناوری به دستگاه‌های اجرایی استانی تعیین شده توسط آن شورا اختصاص دهد. دستگاه‌های مذکور مکلف‌اند نحوه هزینه‌کرد این بند را هر شش ماه یکبار به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، مرکز آمار ایران، کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی، دیوان محاسبات کشور و سازمان برنامه و بودجه کشور گزارش دهند و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش سالانه این بند را حداکثر تا پایان مردادماه سال ۱۴۰۵ به مجلس شورای اسلامی و سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه کند. مرکز آمار ایران مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه‌کرد تحقیق و توسعه را منتشر کند. شرط استفاده از اعتبارات این بند، درج اولویت‌ها، نیازها و مسائل تحقیقاتی توسط دستگاه‌های اجرایی در سامانه نظام ایده‌ها و نیازها (نان) در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (آی. اس. سی) می‌باشد.</p>	<p>علیرغم حکم صدر این بند، مفاد این بند در مقام اصلاح تبصره ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) است که طبق بند الف ماده ۱۳ قانون برنامه، درج چنین حکمی در بودجه، ممنوع است. به علاوه مشخص نیست که «اولویت‌ها و سیاست‌های پژوهشی مصوب» مصوبه چه مرجعی است که این ابهام، با بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری مغایرت دارد.</p> <p>مشخص نیست که مبنای مشروعیت دستورالعمل ابلاغی سازمان و مقید شدن اختصاص منابع به رعایت این دستورالعمل چه قانونی است و چنین حکمی، موجب لوث مسئولیت دو وزارتخانه ع. ت. ف و ب. د. ا می‌شود که با اصول قانون‌گذاری موضوع بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری مغایرت دارد. ضمن اینکه سازمان، معاون رئیس‌جمهور است و صرفاً در صورت تفویض وی، دارای صلاحیت قانونی می‌شود و بر اساس رویه صحیح شورای نگهبان، مقنن اجازه اعطای اختیار به معاونان رئیس‌جمهور را ندارد.</p> <p>تا قبل از سال ۱۳۹۷، سازمان برنامه و بودجه، اختیار هزینه‌کرد یک درصد اعتبارات هزینه‌ای (به استثنای فصول ۱ و ۶) همه دستگاه‌های استانی و ملی را به خود آن‌ها واگذار می‌کرد. این اقدام از یک طرف منجر به سخت شدن مدیریت هزینه‌کرد بودجه‌های پژوهشی و از طرف دیگر باعث خرد شدن بیش از حد بودجه‌های پژوهشی شد به گونه‌ای که در مورد برخی از سازمان‌ها (به صورت خاص سازمان‌های استانی)، میزان یک درصد اعتبارات هزینه‌ای آن‌ها مبلغی در حدود ۴-۵ میلیون تومان بود. لذا با توجه به عملکرد ضعیف این رویکرد در توزیع اعتبارات پژوهشی، در سال ۱۳۹۶ مقرر شد که یک درصد اعتبارات هزینه‌ای (به استثنای فصول ۱ و ۶) دستگاه‌های اجرایی استانی تجمیع شود و مدیریت آن در اختیار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان قرار بگیرد. رویه مورد اشاره از سال ۱۳۹۶ تاکنون به این صورت بوده است.</p> <p>با این حال عملکرد شورای برنامه‌ریزی استان‌ها نیز مطلوب نبوده است. زیرا موضوعات پژوهش و فناوری اغلب حائز اولویت نیستند و اعتبارات در زمان مقرر و در مسیر درست تزیق نمی‌شود.</p> <p>بررسی‌های صورت گرفته نشان می‌دهد که منابع فوق در سال‌های ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ امکان حصول تا میزان ۲/۳، ۲/۵ و ۲/۷ هزار میلیارد تومان را داشته است. همچنین برآورد انجام شده در سال ۱۴۰۲ حاکی از این است که بر اساس این قانون، رقم اعتبارات پژوهش و توسعه فناوری دستگاه‌ها ۴/۱ هزار میلیارد تومان می‌باشد در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ به ترتیب حدود ۱۳۴ و ۱۲۷ میلیارد تومان از این منبع به به طرح‌های پژوهشی سامانه سمات پرداخت شده است که در سال ۱۴۰۱ به ۵۸ میلیارد تومان رسیده است. که میزان هزینه‌کرد آن ۲۵/۸ میلیارد تومان بوده است.</p> <p>دستگاه‌های مشمول، مشارکت مطلوبی در اجرای این قانون ندارند. میزان تحقق این حکم به لحاظ هزینه‌کرد دستگاه‌های اجرایی استانی در سنوات گذشته به طور متوسط ۵۰ درصد بوده است. ضمن اینکه نحوه هزینه‌کرد این بند توسط آنان هر شش ماه یکبار به نهادهای معرفی شده ذیل این حکم ارائه نمی‌شود و شورای عالی علوم تحقیقات و فناوری (عتف) نیز گزارش عملکرد این بند را با دو سال تأخیر به مجلس ارائه داده و منتشر نمی‌نماید.</p> <p>لذا سازوکار باید به نحوی تغییر یابد که منابع متمرکز و هدفمند تر صرف شوند- با توجه به ماهیت طرح‌های پژوهشی، قابل انتقال به سال بعد باشند و امکان گزارش‌گیری و نظارت بر آن هم وجود داشته باشد. بر آيا اساس مکانیسم انتقال به صندوق شورای عالی عتف پیشنهاد شده است</p>	حذف

۱. تبصره - دستگاه‌های مذکور ضمن رعایت چهارچوب نقشه جامع علمی کشور و اولویت های تحقیقاتی دستگاه ذی ربط که به تصویب شورای عالی علوم ، تحقیقات و فناوری می رسد مکلفند نحوه هزینه کرد این ماده را هر شش ماه یکبار به شورای عالی علوم ، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران گزارش دهند . شورای عالی علوم ، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش عملکرد این ماده را به طور سالانه حداکثر تا پایان مرداد ماه به مجلس شورای اسلامی ارائه کند . همچنین مرکز آمار ایران مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه کرد تحقیق و توسعه را منتشر نماید.

آدرس حکم	متن حکم	اظهار نظر کارشناسی	متن پیشنهادی
تبصره (۵) بند «ج»	<p>بهمنظور حسن اجرای ماده (۱۱۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت، ناظرین اجرایی مکلفاند ضمن نظارت دقیق بر برنامه‌های اجرایی، نسبت به اطمینان از پیاده‌سازی بودجه عملکردی و تطبیق عملکرد تعهدات در قالب اعتبارات برنامه اجرایی و خروجی، پایش و نظارت عملیاتی به‌موجب دستورالعمل ابلاغی سازمان که حداکثر ۳ ماه پس از ابلاغ این قانون، تهیه و به تصویب شورای عالی راهبری برنامه می‌رسد، اقدام نمایند. تمدید مأموریت ناظرین اجرایی و مالی تا پایان سال دوم برنامه بلامانع است.</p> <p>بهمنظور انتظام بخشی در امر بودجه‌ریزی و نظارت عملیاتی بر احکام این قانون، دستگاه‌های اجرایی موظفاند گزارش عملکرد احکام این قانون را به‌انضمام گزارش تفصیلی و تحلیلی ناظر بر آثار و نتایج بیرونی عملکرد آن هر شش ماه یکبار به سازمان برنامه و بودجه کشور و مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.</p>	<p>در خصوص ماهیت بودجه‌ای داشتن این بند، شائبه وجود دارد زیرا اثر مستقیم بر منابع و مصارف بودجه ندارد؛ لذا مغایر اصل ۵۲ به نظر می‌رسد و طبق بند الف ماده ۱۳ قانون برنامه، درج چنین حکمی در بودجه، ممنوع است. عبارت «اطمینان از پیاده‌سازی بودجه عملکردی و تطبیق عملکرد تعهدات در قالب اعتبارات برنامه اجرایی و خروجی» ابهام دارد که این ابهام، با بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری مغایرت دارد. همچنین، مشخص نیست که اطمینان مزبور منجر به تجاوز مقام نظارتی به حوزه اجرایی می‌شود یا خیر. در صورتی که دستورالعمل ابلاغی سازمان که مبنای کار ناظران اجرایی است، اجازه مداخله اجرایی را به ناظران بدهد، خلاف اصول ۶۰ و ۵۷ قانون اساسی خواهد بود لذا اطلاق حکم، محل ایراد است.</p> <p>عبارت «پس از ابلاغ این قانون» به جهت اینکه مشخص نیست ابلاغ رئیس مجلس به رئیس‌جمهور ملاک است یا ابلاغ رئیس‌جمهور، دارای ابهام است.</p> <p>در اجرای اصل ۱۵ قانون اساسی پیشنهاد می‌شود وازه ناظرین به ناظران تغییر یابد.</p> <p>حکم ذیل فراز اول این بند مبنی بر اینکه تمدید مأموریت ناظرین اجرایی و مالی تا پایان سال دوم برنامه بلامانع است، مغایر با تبصره ۱ ماده ۱۱۸ قانون برنامه است که طبق بند الف ماده ۱۳ قانون برنامه، درج چنین حکمی در بودجه، ممنوع است.</p>	حذف